

KRONBRUDEN

AF AUGUST STRINDBERG

Aarhus Teater Scala · Sæson 1990/91

*Det hvide barn – Ane Ljungdahl
(alternerende med Mette Sofie
Skærlund).*

Forsiden:

*Mats og Kersti – Michael Hassel-
flug og Pia Henningsen.*

Bagsiden:

Kersti – Pia Henningsen.

Forestillingsleder: Jan Bach
Suffli: Joan Baggesen Hinsby
Lysassistenter: Peder Jacobsen,
Per H. Olsen

Lydassistenter: Andreas A.
Carlsen, Frank Ø. Mikkelsen

Instruktørassistenter: Sacha
World og Jacob Högh

Belysningsmester: Niels Emil
Larsen

Tonemester: Jens Ravn

Scenemester: Kai Johansen

Malersal: Anne-Marie Kjær

Skræddersal: Hanne Gissel,
Mehmet Hilmi

Frisør: Joan Gylling

Rekvisitører: Viggo Bay, Steen
Jonassen

Overregissør: Steen Boutrup

Teknisk chef: Jørn Walsøe

Teaterchef: Palle Jul Jørgensen

Fotos fra afsluttende prøver:

Rolf Linder

Plakat: Winnie Meisler

Programredaktion: Jørgen

Heiner og Jørn Rasmussen

Tryk: Kannike Tryk A/S, Århus

Premiere: 3. maj 1991

Opføres frem til 8. juni 1991

Forestillingens varighed
ca. 2 timer uden pause

KRONBRUDEN

AF AUGUST STRINDBERG

Scenografi:
ERIK SÖDERBERG

Iscenesættelse
og bearbejdelse:
EYUN JOHANNESSEN

Lyd:
ANDREAS A. CARLSEN /
FUZZY

Musik:
FUZZY /
AUGUST STRINDBERG

Koreografi:
CHRIS BLACKWELL

Lys:
NIELS EMIL LARSEN

Oversættelse:
EBBA HENTZE

Medvirkende:

Mats	Michael Hasselflug
Kersti	Pia Henningsen
Moderen til Kersti	Karen-Lis Ahrenkiel
Soldaten, fader til Kersti.....	Caspar Koch
Åmanden	Niels Bender Mortensen
Jordemoderen	Merete Voldstedlund
Farfaderen	Ejnar Hans Jensen
Farmoderen	Grethe Holmer
Mats, mor	Sacha World
Mats, far	Peter Bork
Brita.....	Dorthe Hansen
Anna.....	Charlotte Fich
Lille Karen.....	Julie Baggesen / Isabella Due Vrolby
Lille Mats	Casper Andersen / Kenneth Hviid Dall
Bødlen	Jens Albinus
Herredsfogeden	Flemming Larsen
Spillemanden	Jesper Simonsen
Kirkevogteren	Ole Wegener
Præsten	Klaus Wegener
Det hvide barn	Mette Sofie Skærlund / Ane Ljungdahl
Fiskeren	Jens Albinus

Statister: Karen Christensen, Mette Dahl, Lise Karup, Freya M.
Sørensen, Hellmuth Hindsbak, Anders Jørgensen, Preben Sanberg.
Det hvide barn sunget af André Artugues

Et ekspressionistisk eventyr

Af Kela Kvam

»En stor pjäs om i Dalarna har kommit över mig, och jag ser det så ljusst och skönt«, skrev August Strindberg 5. august 1900 til maleren Carl Larsson. Det er den første kendte reference til *Kronbruden*, der blev afsluttet i begyndelsen af januar det følgende år.

Dalarna var på mode i århundredskiftets Sverige både i litteratur, musik og maleri. Kunstnere slog sig ned på egnen og trak feriegæster og turister til. Ikke mindst Carl Larssons billeder af familielivet på »Sunborn« kom til at stå som indbegrebet af lys og munter Dalaridyl. Og det var netop Larsson, som Strindberg oprindeligt havde ønsket skulle male dekorationer til stykket, hvis første akt foregår i romantisk Dalarmiljø med små røde træhuse, omkranset af hvide birkestammer og nykkeroser og med udblik mod søen (Siljan?) og kirken på den anden bred.

Dalarfolkets frihedstrang hav-

de Strindberg tidligere skildret i sit historiske drama *Gustav Vasa* (1899). Nu fordybede han sig i dets visetraditioner, folketro og legende verden. Blandt dramaets realistiske personer dukker hel- og halvmytologiske skikkelser og rene fantasivæsen op. Jordmoderen med sin rævehale og dansende bevægelser er mere heks og dyrisk grotesk end realistisk person – Shakespeares Puk i kvindeskikkelse omsat til svensk natur. »Forskarlen« (Nøgken) med sit lange lyse hår – en variant af maleren Ernst Josephsons berømte »Strömkarlen« fra 1884 – synger sin melankolske strofe om forløsningshåbet, som Strindberg selv havde sat musik til, og som går som et ledemotiv gennem stykket, ligesom »det hvide barn«, der på en gang er materialisation af Kerstis martrede samvittighed og Jesusbarn. Strindberg besjæler sit dramatiske univers og lader også de døde ting få liv og

spille med – en teknik, han allerede havde benyttet tyve år tidligere i sit første eventyrspil *Lykke-Pers Rejse*, men mellem de to stykker lå den krise, der har fået navn efter bogen *Inferno* fra 1897, og som blev indledningen til en helt ny fase i Strindbergs dramatik. Som i *Til Damaskus I og II* (1898) – modeldramaer for de senere unge ekspressionistiske dramatikere i Tyskland – får scenebilledet i det to år senere skrevne *Kronbruden* dæmonisk karakter. Kværnhjulets knagen, væven og rokken, der sætter i gang af sig selv og komfuret med sine stirrende rødglødende glughuller er projektioner af den angst, Kersti føler ved at have ofret sit barn og sin frihed for social status. Kersti opnår aldrig samfundets accept, symboliseret af brudekronen, barnemordet opdages og hun straffes, men forsoner gennem sin død to stridende slægter – sin egen og Mats'.

Opførelser af *Kronbruden* (1901)

1906 Helsinki (urpremiere – på svensk – m/Harriet Bosse)
1907 Stockholm (m/Harriet Bosse)
1909-10 Sveriges-turné (m/Greta Strindberg)
1910 Stockholm
1913 Stockholm
Berlin (decor: Svend Gade)
München
1915 Hamburg
1917 Stockholm (m/Harriet Bosse)
1918 Stockholm (Dramaten) (isc.: Tor Hedberg)
Prag
1919 Stuttgart (Ture Rangströms operaversion)
1920 Helsinki (på finsk)
1921 Stockholm
Berlin
1922 Stockholm (operaversion)
1924 Oslo (Nationaltheatret)
Budapest

1928 Svensk Radio
1934 Sveriges-turné
1938 Helsinki (isc.: Olof Molander)
New York (Experimental Theatre)
1939 London (amatøropførelse)
1944 Stockholm (Dramaten)
(isc.: Olof Molander)
1949 Stockholm (operaversion)
Tammerfors, Finland
Finsk Radio
1950 Wien
1952 Malmø (isc.: Ingmar Bergman)

De efterfølgende ti-år er *Kronbruden* blevet opført flere gange, bl.a. i svensk radio og tv og senest på Dramaten i 1988. Også Ture Rangströms operaversion har jævnligt været spillet.

Kersti og Jordmoderen – Pia Henningsen og Merete Voldstedlund.

Trods det næsten postkortagtigt sødladne billede af Dalarna, som Strindberg formidler i første akt, er det langt fra en idyl, der fremstilles, men tværtimod en overordentlig barsk historie, bygget på en traumatisk oplevelse i Strindbergs eget liv – det barn, som Strindberg og Siri von Essen fik før ægteskabet, og som døde efter at det var blevet bragt i varetægt hos en gammel kone – en »englemagerske« som jordmoderen i stykket?

Kronbruden har rod i svensk folkekultur, men bærer også med sin stærkt stiliserede dialog præg af den fascination af den flamske digter Maurice Maeterlinck, som greb Strindberg omkring århundredskiftet.

Maeterlinck havde, mente han, opdaget og givet scenisk liv til en oversanselig psykologi, hvor sjælene stod i mystisk forbindelse hinsides ordene. *Kronbruden* var, som han i februar 1901 skrev til sin kommende hustru, den norskfødte skuespillerinde Harriet Bosse, til hvem han skabte to af sine smukkeste kvinderoller (*Svanehvid* og *Indras datter* i *Et Drømmespil*), et

forsøg på at trænge ind i Maeterlincks underfulde skønhedsverden – »Att jag endast stannat vid porterna vet jag; måste bränna soporna i min själ först för att bli värd inträda«.

Heldigvis fik Strindberg ikke rensat sin sjæl for slagger. Det vage og konturløse, der er karakteristisk for Maeterlincks stykker, der udspiller sig i legendens halvllys, finder vi ikke hos Strindberg, der aldrig mister grebet om virkeligheden. Hans stykker har både krop og sjæl. Maeterlincks kun sjæl.

Kronbruden, som den svenske kritiker Bo Bergman har kaldt »et nationalt digt af vor mest nationale geni«, skulle aldrig opnå den popularitet på svenske scener som *Lykke-Pers Rejse*, hvor det lykkedes Strindberg at skabe en svensk Per, som Ibsen med Peer Gynt tidligere havde skabt en norsk. Selv om Strindbergs *Kronbruden* ramte ind i en national strømning og et sværmeri for Dalarna, måtte stykket vente i godt fire år på at blive spillet, og urpremieren fandt sted uden for Sverige – på Svenska Teatern i Helsingfors 24. april 1906.

Det var en opførelse, hvor Strindberg med sin sans for det okkulte må have følt fortid, nutid og fremtid vævet sammen på mystisk vis. Kerstis rolle blev spillet af hans daværende hustru, Harriet Bosse, som han tidligere havde foreslået en pagt som den, Kersti og Mats i stykket slutter i skoven – en uofficiel vielse i vidners nærver uden for Gustav Adolfs Kirke i Stockholm. Mats blev fremstillet af Gunnar Wingård, som Harriet Bosse senere blev gift med, – og i sufflørkassen sad Strindbergs første kone Siri von Essen! Hverken i Helsingfors eller ved de efterfølgende opførelser i Sverige slog *Kronbruden* rigtigt an – heller ikke komponisten Ture Rangströms opera-version fra 1918. Det var paradoksalt nok først, da Ingmar Bergman på Malmö Stads Teater i 1952 skrællede den nationalromantiske fernis af stykket, at man fik øje for dets sceniske kvaliteter.

Kela Kvam er professor i teatervidenskab ved Københavns Universitet. Har skrevet om det moderne europæiske teaters pionerer, bl.a. om August Strindbergs dramatik.

Om skyld og soning

Ved Jacob Högh

»Jeg er født i Vædderens tegn; dens tegn repræsenterer Offeret: Efter et livsværk som mit venter belønningen: at blive slagtet. Hver fremgang følges af pine; hvert spor af lykke bliver salvet med snavs; hver opmuntring bliver til en hån, hver god gerning straffes med korset. Men det betyder også: Våren, noget nyt. Hvem ved?«

(A.S.)

»Han (Syndebukken) var dømt til at lide for sin egen og andres del; og folk følte det som en slags tvingende pligt at bidrage til hans skæbnes fuldendelse ved at pine ham.«

(Novellen – Syndebukken)

»Midt i lykken vokser der et kim til ulykke; den fortærer sig selv som flammen (...); den kan ikke brænde evigt, men må slukkes. Denne forvarsel om afslutningen dræber lyksaligheden midt på højdepunktet.«

(Et Drømmespil)

»Den ene må lide for den anden, nogle mere, andre mindre.«

(Syndebukken)

»(Syndebukken) gik ligesom mærket af Skæbnen, og ingen turde røre ved ham; man var nærmest bange for at komme ind under hans tryllering, og få sin Skæbne knyttet sammen med hans.«

(Syndebukken)

»Søvn, befrieren, forsoner den lidende med virkeligheden, som hvor fuld af kval den end må være, dog i dette øjeblik er en nydelse, sammenlignet med den plægefule drøm.«

(Et Drømmespil, forordet)

»Lidelsen er forløseren og døden befrieren.«

(Digteren, Et Drømmespil)

»Alt som vort liv har gjort beskt, det liv der gækker os kyniskt, laver grin med vor alvor og håner de hellige følelser, kræver opofring og pligt og griner bagefter af offeret.«

(Digtet – Den romantiske Klokker på Rånø)

(Citaterne er hentet fra August Strindbergs værker.)

Kersti – Pia Henningsen.

Kersti og Moderen –
Pia Henningsen og Karen-Lis Ahrenkiel.

Strindbergs tidstavle

Ved Jørgen Heiner

- 1849 Johan August Strindberg fødes 22. januar
1867 Studentereksamen
1868 Vikar i folkeskolen
1869 Søger optagelse som skuespiller ved Dramaten
Spiller budbringer i Bjørnstjerne Bjørnsons »Maria Stuart i Skotland«
Sufflør på Dramatens elevskole
Skriver komedien »En namnsdagsgåva«
1870-72 Studier i fransk, engelsk, tysk, italiensk, statskundskab og æstetik
1870 Første premiere – én-akteren »I Rom« (Dramaten)
1872 Journalist (Stockholms Aftonpost, bl.a.)
Nyt mislykket forsøg som skuespiller (Göteborg)
1873 Redaktør af Svensk Försäkringstidning
Telegrafelev i Sandhamn
Ansæt ved Dagens Nyheter
1874-82 Ansæt ved Kungliga Biblioteket som medhjælp
1875 Møde med den finskfødte Siri von Essen (1850-1912)
1877 Ægteskab med Siri von Essen
1879 Litterært gennembrud med romanen »Röda Rummet«
1883-89 Bosiddende i udlandet: Frankrig, Schweiz, Italien, Bayern og Danmark
1892 Skilsmisse fra Siri von Essen
1893 Ægteskab med den østrigske forfatter Trida Uhl (1872-1943)
1894 Ægtefællerne skilles (ægteskabet opløst i 1897)
1894-97 Inferno-perioden
Bosiddende i Paris (1894-96)
1897 Strindberg tager ophold i Lund
Pariserrejse (1897-98)
1899 Bosætter sig fast i Stockholm
1901 Ægteskab med den norskfødte skuespiller Harriet Bosse (1878-1961)
1904 Skilsmisse fra Harriet Bosse
1908 Bolig i »Blå tornet« på Drottninggatan 85.
Kort forlovelse med teaterleven, senere miniaturemaleren Fanny Falkner (1891-1963)
1912 August Strindberg dør af cancer 14. maj.

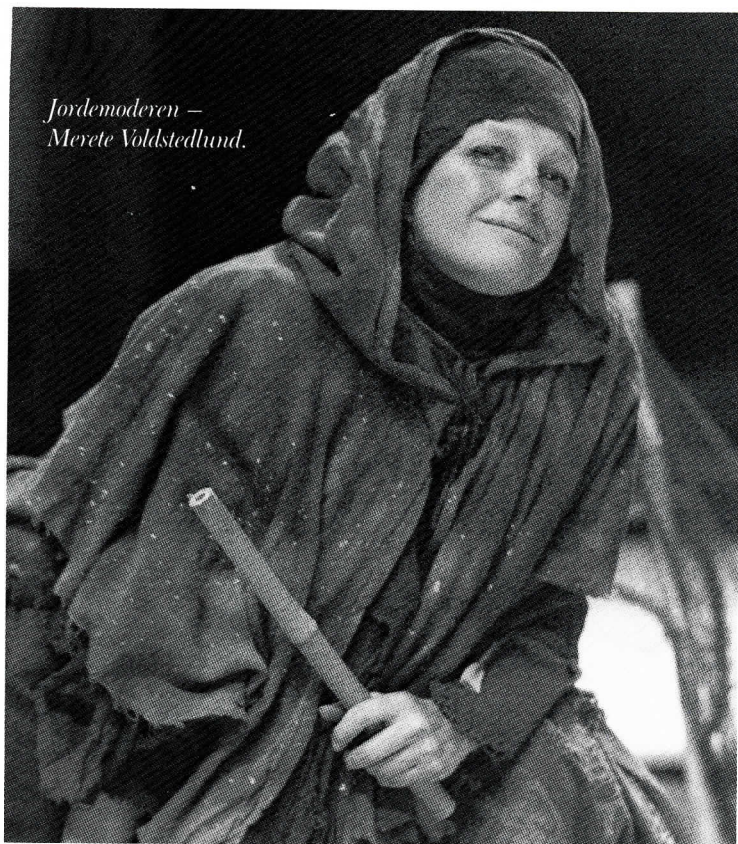

Kersti og Brita –
Pia Henningsen og Dorthe Hansen.

Kersti og Herredsfogeden –
Pia Henningsen og Flemming Larsen.

*Jordemoderen –
Merete Voldstedlund.*

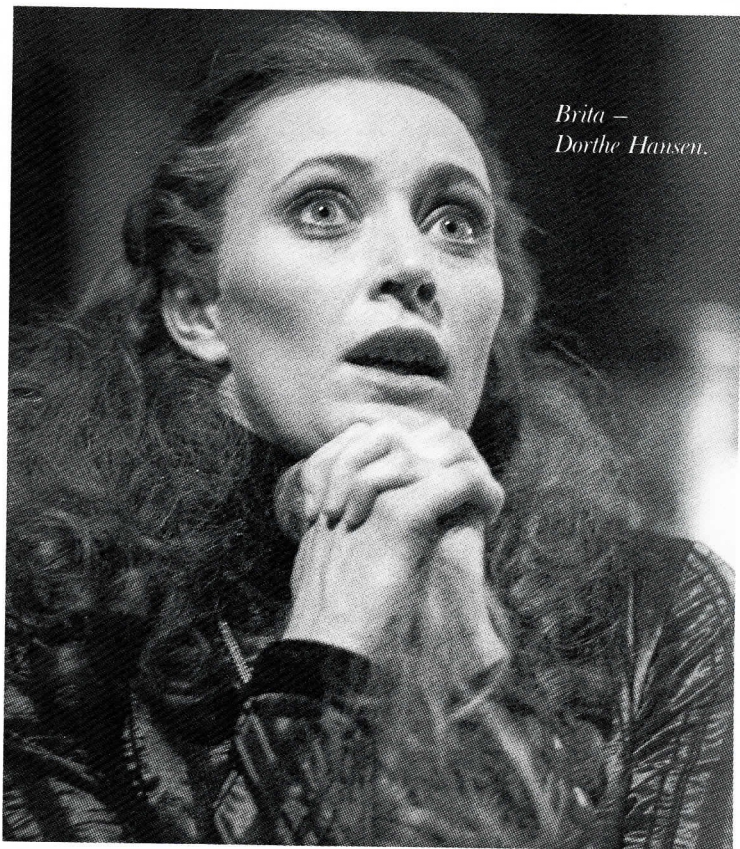

*Mats –
Michael Hasselflug.*

*Kerstis mor –
Karen-Lis Ahvenkiel.*

*Brita –
Dorthe Hansen.*

*Fiskeren –
Jens Albinus.*

Den kraftigste ild

Af E. N. Tigerstedt

Ingen svensk digters livshistorie og værk ligger så åbent og udførligt foran os som August Strindbergs (1849-1912). Han har gennem sin digtning ikke blot afsløret sig selv med en ærlighed, der ikke er blevet overgået før eller siden, men har til lige skildret størstedelen af sit liv i en række værker, der tilsammen udgør en selvbiografi, hvortil der ikke findes noget sidestykke i Sveriges og Europas litteratur: »Tjenestekvindens søn«, »En dåres forsvarstale«, »Krantz-nemesterens beretninger«, »Inferno«, »Legender« og »Ensom«.

Selv som memoireforfatter er og bliver Strindberg alligevel digter. Til trods for sin troskab over for virkeligheden og pålidelighed selv i meget små detaljer, er det helhedsindtryk, som han på et eller andet tids-

punkt af sit liv har eller har haft, først og fremmest et udtryk for hans intellektuelle og kunstneriske synspunkter. Det gælder allerede for skildringen af hans ungdom. »Tjenestekvindens søn« hørte egentlig ikke til underklassen, for han blev født ind i en efterhånden ganske velstående stockholmsk småborgerlig familie, selv om urtekræmmeren og speditøren Strindberg giftede sig med en pige, hvis far var skrædder i Södertälje.

August Strindberg hørte altså til den lavere borgerklasse, og det er ikke svært at opdage nogle typisk småborgerlige træk hos ham: Hans pedantiske ordenssans – midt i al glæde ved et liv som bohème –, hans forkærlighed for et trykt og hyggeligt hjemmeliv, den

stærke familiefølelse og den patriarkalske despotisme.

Strindbergs arbejdsværelse på »Nordiska Museet« giver et tydeligt indtryk af spidsborgeren og pedanten Strindberg, som er nærværende overalt i digterens værker.

Den anden, tungere og vigtigere arv var religionen. Den strenge og utilnærmelige far var konventionelt kirkelig, men den tidligt afdøde mor og især den forhadte stedmor gav hjemmet præg af en hård og mørk pietistisk fromhed – »missionen« – der gjorde et uudslætteligt indtryk på Strindberg. Han gjorde oprør imod den og ledte efter andre og mildere former for kristen tro, såsom Parkers liberale kristendom, for derefter helt at vende sig bort fra kristendommen. Forgæves – barndommens tro viste sig at være stærkere end al tvivl, og de »magter«, der med Infernokrisen fik magt over ham, ligner ganske klart den strenge Gud – og den strenge fader – som han rystede for i sine første barndoms- og ungdomsår. Selv om Strindberg hele livet igennem var en oprører, var han det for det meste med en dårlig samvittighed. Frigørelsen fra autoriteterne, der for ham og hans samtid spillede en væsentlig rolle, endte på det vigtigste område, det religiøse, med et klart nederlag. I begyndelsen var det dog oprøret, der sejrede. Det, den unge, følsomme, trodsige og forbitrede Strindberg ønskede, var at komme væk fra de hjemlige forhold, bane sig sin egen vej og forme sit eget livssyn. Familien var stor og de økonomiske ressourcer – i hvert fald i

August Strindberg i sit arbejdsværelse 1902, året efter udgivelsen af »Kronbruden«.

Mats' far og farfar – Peter Bork og Ejnar Hans Jensen.

begyndelsen – små. Universitetsstudierne i Uppsala (1867, 1870-72) endte uden eksamen, og ihærdige forsøg på at blive skuespiller mislykkedes. Det stipendium, som Karl XV havde givet ham som opmuntring i forbindelse med hans først opførte stykke – den lille enakter »I Rom« (1870) – blev inddraget efter kongens død. Den eneste udvej var den dårligt aflønnede journalistik. I disse vanskelige, konfliktfyldte år skrev Strindberg »Mester Olof« (1872).
(...)

Ingen svensk forfatter har i sin samtid været så omstridt og er blevet så meget bekæmpet som Strindberg. Den modvilje, han – fortjent eller ufortjent – har vakt, er stadig ikke helt forsvundet, og det har været lettere for ham at vinde forståelse og påskønnelse i udlandet –

Tyskland, Frankrig, Amerika – end (...) hjemme i Sverige. Men jo længere tid der går, og jo mere Strindbergs menneskelige svagheder og fejl går i glemmebogen, så meget mere er digterens personlighed kommet i forgrunden. Han er den moderne svenske litteraturs titaniske hovedfigur, hvis banebrydende indsats ligger til grund for hele den senere udvikling inden for poesi, prosa, drama og lyrik. Enhver, der (...) skriver svensk, er med eller mod sin vilje August Strindbergs elev.

Strindbergs storhed som digter ligger især i den utrolige intensitet, hvormed han oplever og tolker livet. Ingen har som han så fuldt ud helliget sig digtekunsten som oplevelse og bekendelse. Selv om han har eksperimenteret på sine medmenneskers bekostning, flæet

dem og siden har tilbudt deres skind mod betaling, hvilket han anklager sig selv for, har han heller ikke tøvet med at ofre alt for den poetisk skabende proces, hvori han ligesom Tegnér så den eneste sande virkelighed. Der har levet svenske digtere, der har været klogere, mere helstøbte og ædlere, men der har ikke været nogen med samme lidenskab og glød. I begyndelsen af sit forfatterskab har Strindberg selv formuleret det således: »Jeg har ikke den klogeste hjerne, men ilden, min ild, er den kraftigste i Sverige«. Det er stadigvæk den urokelige sandhed om den eneste svenske forfatter, der har spillet en afgørende rolle i Vestens litteratur.

(Overs. Berthold Lorenzen)
(Uddrag fra svensk litteraturhistorie – Forlaget Natur och Kultur, Stockholm 1971).

Pia Henningsen (23/3 1959) har været ansat på Aarhus Teater, siden hun i 1986 fuldførte sin uddannelse på teatrets skuespillerskole. Efter debut'en som Christine i »Berninis børn« har hun bl.a. kunnet ses som Inger og Oline i »Lykke-Per«, Polly i »Laser og pjalter«, Lavinia i »Titus Andronicus«, Elisabeth i »Elverhøj« og senest som Elsie i »Johnny Frankikso«.

(Foto: Steen Andersen)

Pigen kom fra sit kæreste møde,
Kom med røde hænder. – Moderen sagde:
»Hvorfor rødmer dine hænder, Pige?«
Pigen sagde: »Jeg har plukket roser
Og på tornene stukket mine hænder.«

Atter kom hun fra sit kæreste møde,
Kom med røde læber. – Moderen sagde:
»Hvorfor rødmer dine læber, Pige?«
Pigen sagde: »Jeg har lige spist hindbær
Og med saften malet mine læber.«

Atter kom hun fra sit kæreste møde,
Kom med blege kinder. – Moderen sagde:
»Hvorfor blegner dine kinder, Pige?«
Pigen sagde: »Red en grav, O, Moder!
Gem mig der og rejs et kors på mulden
Og på korset rist, hvad jeg nu siger:

Engang kom hun hjem med røde hænder;
De var rødmet mellem elskerens hænder.
Engang kom hun hjem med røde læber;
De var rødmet under elskerens læber.
Senest kom hun hjem med blege kinder;
De var blegnet over elskerens utro.«

J. L. Runeberg (1804-1877)

Digterportræt af August Strindberg

TITANEN

Vi staar ved et udbændt Krater,
dets Rande er oversnet.
Blokke i Bjærgformater
er vidt over Egnen spredt.
De kom, under Drøn, for at hindre
Jordens Skal i at splintre
op fra det glødende Indre,
Dybet i vor Planet.

Krateret syder og slynger
sin Lavaglød, sit Slam,
sine Sten, sine Askedynger
op over Bjærgets Kam.
Dets Ildfos ruller og glider;
æder, brænder og svider –
ogsaa dets egne Sider.

Det er som et Billed paa ham.

Strindberg er Kratervulkanen,
virker, naar Dybet vil.
I Krampe dirrer Titanen
under Kræfternes voldsomme Spil.
Ingen skaaner han af os,
vor Tryghed tager han fra os –
hans Værk bringer Bud fra Kaos,
den Ild, hvori alt blev til.

...
Han er Sol over syngende Enge
i Lærkernes Morgengry,
han er raa og skurrende Streng
fra en Snask i en skiden By.
Han er Hungren i Rovfuglskriget,
han er Ravnens Klør i Liget,
han er Brændingens Slag mod Diget
og den knitrende Tørdensky.

Han er Overmennesket, Guden –
Knuser af Tschandala –
Han er Slaven i Dyrehuden,
den piskede Paria.
Han har vrænget ad Pøbelvrælet,
og sky har sit Sind han fjælet,
han har smædet Herren og knælet
for Korset paa Golgatha.

Og Kvinden har Englenes Renhed,
hun er Templet i Davids Stad –
men hun skjuler Tøjstens Gemenhed
under Dydernes Figenblad.
Hun er selve hans Sjæl forskønnet,
hun er Hunnen, Fristeren, Kønnen –
hans Hjærte har sitret og stønnet
i flængende Elskovshad.

...
Han ser sig syg paa det sunde,
forblødt af Strid og Men;
han øjner en Del af det onde
i hver, som tror, han er ren.
Han er Søn af stridende Slægter,
han er Nyder og Livsfornægter,
han er Videnskabens Forfægter
og en Drøm om de vises Sten.

Olaf Hansen

(Uddrag af digtsamlingen
Stemmer fra Stilheden, 1931)

*Olaf Hansen – lyriker, dramatiker og
lektor ved Aarhus Katedralskole. Skrev
adskillige skuespil til Aarhus Teater
i Aage Gardes direktionsperiode
(1913-23).*

Strindberg som teaterkomponist

Af Fuzzy

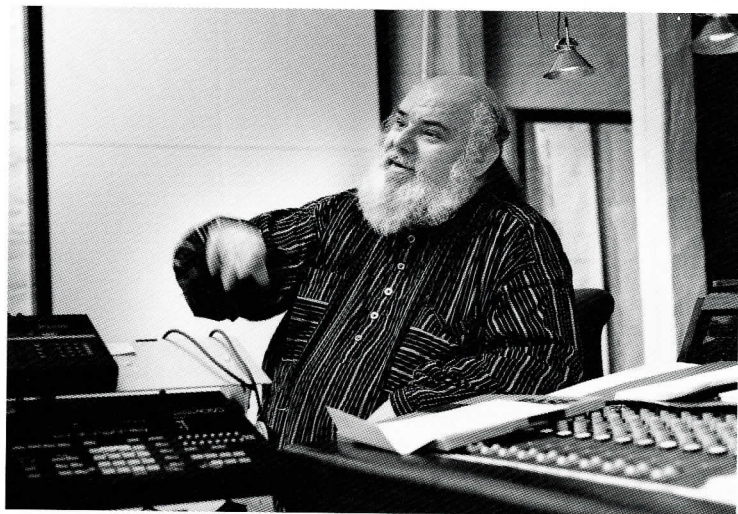
I midten af 50'erne fandt jeg hos min mormor et konversationsleksikon fra omkring århundredskiftet.

Et leksikon omhandler som bekendt altid fakta, men da disse i min mormors leksikon var over 50 år gamle, og da disse 50 år nok er nogle af de mest udviklingsramte, historien kender til, fik man under læsningen af de guldne sider en fornemmelse af, hvorledes det ville være at kunne se ud i fremtiden. Næsten enhver gisning om denne var i mormors fakta- og sandhedsbibel faldet helt anderledes ud, end forfatterne havde regnet med, og med hensyn til fortiden så det ikke meget bedre ud.

Noget af det, jeg husker bedst, var en kort biografi om Strindberg, hvori han beskrives som ikke helt talentløs dramatiker, der på skrivende tidspunkt dog må betragtes som tabt for omverdenen på grund af sin sygelige interesse for mystik og katolicisme.

Vi ved, at det gik anderledes end de kloge leksikaforfattere spåede, men tilbage sidder lidt af det sindsforstyrrede image, som det lykkedes hans samtid at forsyne ham med.

»Kronbruden« er han oven i købet blevet teaterkomponist. Som medkomponist har jeg nu haft mulighed for at kigge »Der liebe Kollege« i kortene, og jeg må sige, at jeg er imponeret. I en periode af musikhistorien, hvor mange komponister ofte lavede dårlige pasticher på, hvad de troede var folkemusik, går Strindberg til kilden (Dybecks visesamling og Runa 1845), som han både citerer og anvender korrekt. Jeg tænker her på Kerstis kaldesan-

Fuzzy alias Jens Wilhelm Pedersen fotograferet i Aarhus Teaters lydstudie under arbejdet med musikken til »Kronbruden«. Han har tidligere komponeret til talrige forestillinger, på Aarhus Teater bl.a. »Peer Gynt«, »Lykke-Per«, »Et Juleeventyr« og »Greven af Monte-Cristo«. (Foto: Steen Andersen).

ge og de andre folkemelodier (Kuleritoova og brudepigernes sang m.m.).

Overalt, hvor han benytter musik, er den anbragt i dramaturgiske og meningsfyldte sammenhænge, og på det eneste sted, hvor der er brug for noget andet, nemlig Åmandens anden sang (når lygterne tændes), har han selv komponeret en melodi, som både er interes-

sant og rigtig i sin sammenhæng.

Derfor har vi fundet det rigtigt i så stort et omfang som muligt at anvende Strindbergs anvisninger og sange, men selvfølgelig er der i Eyun Johannesens iscenesættelse masser af steder, hvor en medkomponist kan boltre sig, forhåbentlig ikke i Strindbergs stil, men i hans ånd!

Strindbergs dramatik

Gennem 40 år – fra 1869 til 1909 – skrev August Strindberg omkring 65 større og mindre dramatiske arbejder og skuespil, hvoraf Aarhus Teater har opført følgende:

PARIA: 1909/10 + 1961/62 + 1978/79

FRØKEN JULIE: 1928/29/30

PÅSKE: 1934/35 + 1956/57

ET DRØMMESPIL: 1941/42

DEN FARLIGE LEG: 1961/62

DEN STÆRKESTE: 1961/62 + 1978/79

DØDEDANSEN: 1981/82

SPØGELSESSONATEN: 1986/87

KRONBRUDEN: 1990/91

Brug teaterbilletten på udvalgte restauranter

En god middag før eller en let anretning efter teatertid - så er vejen kort til disse otte kvalitetsrestauranter.

Og de har et godt tilbud i hele sæsonen 1990/91:

Mandage, tirsdage og onsdage er du med dagens billet fra Aarhus Teater sikret 25 procent rabat på en særlig teatermenu, sammensat af restauranterne selv. Rabatten omfatter dog ikke drikkevarer. Reserver bord i forvejen, hvis du vil være sikker på at få plads - og måske vide lidt om, hvad de enkelte restauranter byder på.

Der er højst 10 minutters spadseretur til Aarhus Teater.

God appetit!

De 4 Årstider
Åboulevarden 47
Tlf. 86 19 96 96
Åbningstid kl. 11-24,
søndag lukket.

**DET ITALIENSKE
SPISEHUS**

Det Italienske Spisehus
Clemensbro 15
Tlf. 86 12 08 22
Åben hver dag kl. 11-23,
søndag kl. 17-23.

Italia
Åboulevarden 9
Tlf. 86 19 80 22
Køkkenet er åbent:
Hverdage kl. 12-23,
søn. kl. 17-23.

Jacob's Bar BQ a/s
Vestergade 3
Tlf. 86 12 20 42
Restauranten: alle ugens dage
kl. 11.00-02.00,
Varm mad serveres
kl. 11.00- 01.30.

Margueritten
Guldsmedgade 20
Tlf. 86 19 60 33
Åben man.-fre. kl. 11-23,
lør. kl. 11-15, søn. lukket.
Åben for selskaber
alle dage.

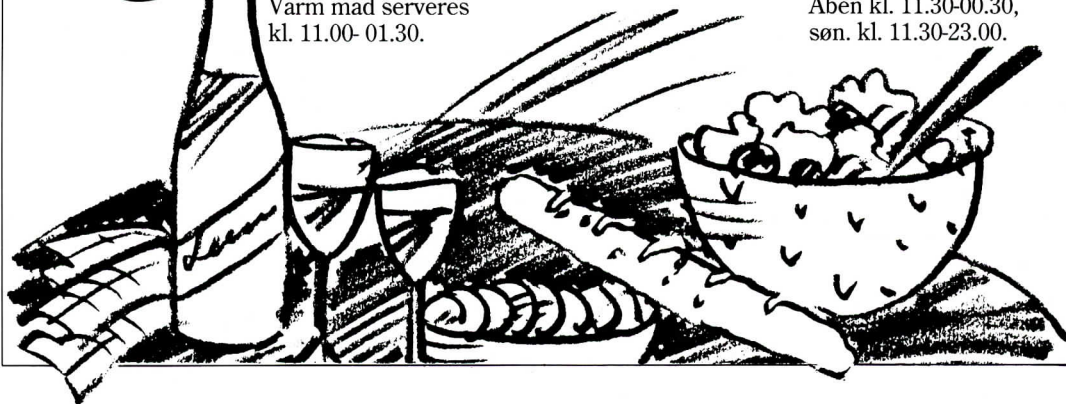
**Queens Garden,
Hotel Royal**
Store Torv 4
Tlf. 86 12 00 11
Åben alle ugens dage
kl. 17-23. Køkkenet
lukker ca. kl. 22.

Teater Bodega
Skolegade 7
Tlf. 86 12 19 17
Åben kl. 11.00-24.00.

Viking Bøfhus
Skolegyde 10
Tlf. 86 13 28 27
Åben kl. 11.30-00.30,
søn. kl. 11.30-23.00.

Jordemoderen og Fiskeren på isen – Merete Voldstedlund og Jens Albinus.

Forsommeren på teatret

Store Scene

»Brødrene Løvehjerte« (Astrid Lindgren)

17. maj – 15. juni

Mandag-fredag kl. 20.00, lørdage kl. 16.00

Studio

Elevforestilling »Barnet ovenpå« (Sten Kaalø)

18. maj – 15. juni

Mandag-fredag kl. 22.00, lørdage kl. 18.00

Stiklingen

Gæstespil »Enkerne« (Joyce Carol Oates)

10. maj – 18. maj

Hverdage kl. 23.00, lørdage kl. 19.00

Cabaretscenen

»William Heinesen mosaik«

29. maj – 15. juni

Mandag-fredag kl. 17.00, lørdage kl. 14.00

Gæstespil »Café Mårnsko« (Teatersport)

29. maj – 1. juni

Onsdag-fredag kl. 23.00, lørdag kl. 20.00

AARHUS TEATER

Billettelefon: 86 12 26 22

